

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-34-42, факс: 255-33-13, e-mail: comeuroint@v.rada.gov.ua

ВИСНОВОК

щодо проєкту Закону України

«Про внесення змін та доповнень до деяких законів України щодо заходів з посилення енергетичної незалежності України»

(р.№ 5208 від 05.03.2021, н.д. Герус А.М. та інші)¹

1. Загальна характеристика законопроекту.

Проєкт Закону передбачає:

- надання повноважень Регулятору обмежувати доступну пропускну спроможність, що розподіляється на добових та місячних аукціонах з розподілу пропускну спроможності на 2021 рік, у частині міждержавних перетинів між Україною та державою, що визнана Верховною Радою України державою-агресором;
- накладення зобов'язання центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі інформувати органи влади про зниження рівня запасів палива нижче затверджених у встановленому порядку обсягів резервів відповідного палива для певних типів електростанцій (зокрема, для електростанцій, які працюють на вугіллі) та інше.

2. Належність проекту до пріоритетних сфер адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу.

Проєкт закону за предметом правового регулювання належить до сфери **енергетика**, яка відповідно до Закону України «Про загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» від 18 березня 2004 року № 1629-IV належить до пріоритетних сфер, в яких здійснюється адаптація законодавства України до законодавства Європейського Союзу.

3. Порядок вирішення у законодавстві ЄС питань, що належать до сфери правового регулювання проекту.

¹ Комітет розглянув проєкт Закону на своєму засіданні 2 червня 2021 року (протокол № 73) відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України.

Правовідносини, що належать до сфери правового регулювання проекту Закону, регулюються:

- 1) Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони;
- 2) Директивою 2019/944 Європейського Парламенту та Ради від 5 червня 2019 року щодо загальних правил на внутрішньому ринку електроенергії та вносить зміни до Директиви 2012/27/ЄС (*OJ L 158, 14.6.2019, p. 125–199*);
- 3) Директивою 2009/72/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 13 жовтня 2009 року щодо загальних правил внутрішнього ринку електроенергії та скасовує Директиву 2003/54/ЄС (*OJ L 211, 14.8.2009, p. 55–93*);
- 4) Договором про заснування Енергетичного Співтовариства.

4. Відповідність законопроекту праву ЄС, Угоді про асоціацію.

Законопроект **не суперечить** праву ЄС, Угоді про асоціацію.

Комітет з питань інтеграції України до ЄС має наступні зауваження до законопроекту:

- 1) Цей законопроект передбачає обмеження доступу до пропускну́ї спроможності, у частині міждержавних перетинів між Україною та державою, що визнана Верховною Радою України державою-агресором. Альтернативний законопроект р.№ 5208-1 від 24.03.2021 р. передбачає замість обмеження доступу – заборону такої пропускну́ї спроможності. Законопроект 5208-2 від 24.03.2021 передбачає обмеження такого доступу до пропускну́ї спроможності в 30-денний строк з моменту вступу в силу Закону України «Про ринок електричної енергії».

Україна набула статусу Договірної Сторони в Енергетичному Співтоваристві та Договір про заснування Енергетичного Співтовариства є чинним для України.

Частина 1 статті 41 Договору про заснування Енергетичного Співтовариства передбачає, що «мита й кількісні обмеження імпорту й експорту енергопродуктів і матеріалів, для транспортування яких використовуються мережі і всі заходи, що мають подібний результат, між Сторонами забороняються».

Разом з цим, Частина 2 статті 41 Договору про заснування Енергетичного Співтовариства передбачає, що «пункт 1 не виключає кількісних обмежень або заходів, що мають подібний результат, виправданих на підставі державної політики або державної безпеки, захистом здоров'я та життя людей, тварин або рослин чи захистом промислової та комерційної власності. Такі обмеження або заходи, проте, не є засобами довільної дискримінації або прихованого обмеження торгівлі між Сторонами».

Подібне положення міститься і в п. 2 статті 271 Угоди про асоціацію: «Пункт 1 не перешкоджає кількісним обмеженням або заходам еквівалентної дії, що відповідають державній політиці або громадській безпеці; мають на меті захист життя та здоров'я людини, тварини або рослини чи захист промислової і комерційної власності. Однак

такі обмеження або заходи не мають стати засобом навмисної дискримінації чи прихованого обмеження торгівлі між Сторонами».

Обмеження доступу до пропускної спроможності, у частині міждержавних перетинів між Україною та державою, що визнана Верховною Радою України державою-агресором має ціллю забезпечення державної безпеки.

Тому, забезпечення державної безпеки може вважатися умовою для застосування п.2 статті 41 Договору про заснування Енергетичного Співтовариства та п.2 статті 271 Угоди про асоціацію.

2) Законопроект передбачає, що суб'єкти господарювання, які здійснюють діяльність, зазначену у частині першій статті 2 Закону України «Про ринок електричної енергії» щорічно надають Регулятору відомості щодо їхніх зобов'язань та щодо зобов'язань осіб, пов'язаних з такими суб'єктами господарювання відносинами контролю за кредитними договорами, укладеними з суб'єктами господарювання держави, що визнана Верховною Радою України державою-агресором, та/або особами, пов'язаними відносинами контролю з суб'єктами господарювання держави, що визнана Верховною Радою України державою-агресором, зокрема, щодо розміру таких зобов'язань станом на останній день відповідного року, процентних ставок та графіків погашення таких зобов'язань, якщо розмір таких зобов'язань перевищує еквівалент десяти мільйонів євро за офіційним курсом валют, встановленим Національним банком України на звітну дату.

Статтею 4 Директиви 2009/72/ЄС передбачається, що держави-члени ЄС забезпечують нагляд стосовно питань, пов'язаних з безпекою постачання (електроенергії). Якщо держави-члени вважатимуть необхідним, вони можуть покласти це завдання на регулюючі органи влади. Такий нагляд повинен охоплювати, зокрема, баланс між попитом і пропозицією на національному ринку, рівень передбаченого попиту і додаткову пропускну потужність, що запланована чи перебуває на етапі будівництва, якість та рівень утримання мереж, а також заходи, призначені для покриття максимального попиту і дефіциту постачання у одного або більше постачальників.

Тому, запропоновані законопроектом заходи забезпечення безпеки постачань не суперечать Директиві 2009/72/ЄС.

3) Окремо треба зазначити, що п.5 Додатку XXVII-А Угоди про асоціацію зазначає, що «Україна проводить консультації з Європейською Комісією щодо сумісності з положеннями *acquis* ЄС будь-якої законодавчої пропозиції у сферах, що мають бути наближені до законодавчих актів ЄС, перелічених у додатку XXVII-В, до набрання чинності такої пропозиції. Обов'язок проводити консультації стосується пропозицій про внесення змін до вже наближеного національного законодавчого акту, незалежно від юридичної форми такої пропозиції».

Додаток XXVII-В Угоди про асоціацію зазначає сферу «електрична енергія» під яку підпадає Закон України «Про ринок електричної енергії», а також зобов'язання України щодо поступового наближення свого законодавства до переліку законодавчих актів права ЄС.

Враховуючи те, що в Закон України «Про ринок електричної енергії» було раніше внесено зміни у відповідності до права ЄС, його можна вважати таким, що «вже наблизений до законодавчих актів ЄС», а отже п.5 Додатку XXVII-А Угоди про асоціацію застосовується до цього законопроекту. Тому, Уряд України зобов'язаний провести консультації з Європейською Комісією щодо законопроекту, який вносить зміни до Закону України «Про ринок електричної енергії» з метою оцінки «сумісності законопроекту з відповідними положеннями *acquis* ЄС».

У випадку проведення Урядом України консультацій з Європейською Комісією щодо законопроекту відповідно до п. 6 та 7 Додатку XXVII-А Угоди про асоціацію застосовуються наступні дії: «Україна утримується від введення в дію актів, поданих на проведення консультацій, зазначених у пункті 5 та 6, до того, як Європейська Комісія завершить оцінювання сумісності законопроекту з відповідними положеннями *acquis* ЄС та у випадку, якщо Європейська Комісія дійшла висновку, що законопроект є несумісним із зазначеними положеннями *acquis* ЄС».

4. Висновок Комітету з питань інтеграції України до ЄС.

Законопроект «Про внесення змін та доповнень до деяких законів України щодо заходів з посилення енергетичної незалежності України» (р.№ 5208 від 05.03.2021, н.д. Герус А.М. та інші) **не суперечить** праву Європейського Союзу та Угоді про асоціацію.

В той же час, відповідно до пункту 5 Додатку XXVII-А Угоди про асоціацію Україна зобов'язана провести консультації з Європейською Комісією з метою оцінки сумісності законопроекту з відповідними положеннями права ЄС.

Враховуючи вищезазначене, **необхідно відтермінувати розгляд** законопроекту до отримання відповідного висновку Європейської Комісії.

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000EED52E007FC38E00
Дійсний до: 20.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-20/10-2021/182236 від 04.06.2021

